

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
34

RYNEK MLEKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2673

**ANALIZY
RYNKOWE**

KWIECIEŃ 2008

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– **PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *Tadeusz Chrościcki*
  - II. Regulacje rynku mleka we Wspólnocie – *J. Seremak-Bulge*
  - III. Produkcja mleka – *J. Seremak-Bulge*
  - IV. Przetwórstwo mleka – *Z. Smoleński, T. Zdziarska*
  - V. Spożycie mleka i jego przetworów – *K. Świetlik*
  - VI. Handel zagraniczny mlekiem i jego przetworami – *P. Szajner, Z. Smoleński*
  - VII. Interwencja na rynku mleka – *J. Sych-Winiarek*
  - VIII. Ceny – *J. Seremak-Bulge, P. Szajner, K. Świetlik*
- Aneks

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0-prefiks-22) 827-36-64

AUTORZY:

prof. dr hab. Zygmunt Smoleński

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0-prefiks-22) 826-75-53

doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-666

dr Krystyna Świetlik

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-707

mgr inż. Piotr Szajner

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-719

mgr inż. Teresa Zdziarska

• IERiGŻ-PIB •

Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-440

mgr Joanna Sych-Winiarek

• ARR • Warszawa

Tel.: (0-prefiks-22) 661-78-75

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 8.04.2008 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w październiku 2008 r.

REASUMPCJA

W 2007 r. we Wspólnocie Europejskiej stopniowo ograniczany był interwencjonizm na rynku mleka, podobnie jak na innych rynkach rolnych. W szerokim zakresie realizowano jedynie program wspierania konsumpcji mleka i jego przetworów w placówkach oświatowych.

Dobra koniunktura na rynku światowym i możliwości opłacalnego eksportu przyczyniły się do wzrostu zapotrzebowania na mleko. Zmniejszył się odsetek uboju krów oraz wzrosła ich mleczność. Kontynuowano proces koncentracji produkcji mleka.

Produkcja mleka w Polsce w 2007 r. zwiększyła się o ok. 1% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła ponad 11,74 mld l, a wydajność mleczna krów osiągnęła poziom 4292 l/szt. Całkowita podaż surowca mlecznego wzrosła o 2,3% do 9,19 mld l, ale skup zmalał o 0,6% i kwota mleczna w roku kwotowym 2007/08 nie została wykorzystana.

Dobra koniunktura na rynku światowym przyczyniła się do wzrostu cen skupu mleka, które w grudniu 2007 r. wyniosły 132,15 zł/100 l i były o 34,4% wyższe niż przed rokiem. Tak wysokie ceny surowca w warunkach spadku cen światowych okazały się nieko-

rzystne dla przemysłu mleczarskiego i w ciągu I kwartału 2008 r. obniżyły się o ok. 12% do poniżej 117 zł/100 l w marcu. Tendencje spadkowe cen surowca mlecznego mogą utrzymać się do końca III kwartału br.

Przewiduje się, że w 2008 r. nastąpi dalszy wzrost produkcji mleka, do ok. 12 mld l, oraz nieznacznie zwiększą się dostawy surowca do przemysłu mleczarskiego.

W całej Unii Europejskiej dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego w 2007 r. utrzymały się na poziomie roku poprzedniego.

W przemyśle mleczarskim w Polsce nasilił się proces koncentracji kapitału. Liczba firm zmniejszyła się z 267 w 2006 r. do 256 w 2007 r., w tym 232 zajmujących się przetwórstwem mleka, w rezultacie przyłączania się małych zakładów przetwórczych do dużych spółdzielni mleczarskich lub ich wykupywania przez duże firmy prywatne. W 2007 r. wyraźnie poprawiły się wyniki ekonomiczno-finansowe przemysłu mleczarskiego.

Wzrosła produkcja masła i serów, głównie głęboko przetworzonych, serwatki oraz napojów mlecznych.

Bilansowe spożycie mleka i jego przetworów w 2007 r. zmniejszyło się o ok. 2% w porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosło 173 l/osobę. Konsumpcja masła w gospodarstwach domowych zmalała o 3,2%, przy spadku spożycia wszystkich pozostałych tłuszczów, z wyjątkiem olejów. Bilansowe spożycie masła w 2007 r. wyniosło 4,2 kg na mieszkańca, wobec 4,3 kg w 2006 r. W 2008 r. może się ono obniżyć do 4,1 kg.

W 2007 r. wartość eksportu artykułów mleczarskich wyniosła 1138 mln EUR i była o 23,2% większa niż w roku poprzednim. Zwiększył się eksport serów i twarogów do 130 tys. t, w tym do ok. 110 tys. t serów dojrzewających. Mimo wysokich światowych cen mleka w proszku, eksport tego produktu wyniósł 96,3 tys. t i był o 12% mniejszy niż przed rokiem. Wzrósł natomiast eksport serwatki w proszku do 126 tys. t. Eksport mleka płynnego i śmietany zmalał o 32%. Eksport masła wyniósł ok. 32 tys. t i stanowił ok. 20% jego krajowej produkcji. Równocześnie zwiększył się import artykułów mleczarskich, przeważnie z krajów Unii Europejskiej oraz z Rosji. Importowano głównie sery dojrzewające, jogurty, mleko płynne i śmietanę oraz kazeinę z Białorusi i Ukrainy.

SUMMARY

In 2007, similarly to other markets, the EU gradually reduced the scope policies on the milk market. Only the support to milk and dairy product consumption at schools was widely enforced.

Good prosperity on the world market along with the possibilities profitable export caused an increase in demand for raw milk. The proportion of milk cow slaughters decreased, while the milk efficiency per cow increased. The process of concentration in milk production was continued.

In 2007, as compared to the previous year, milk production increased by 1% to 11,74 billion litres. Milk efficiency increased 4292 litres per cow. Total supply of raw milk increased by 2,3% to 9,19 billion litres but milk procurement declined by 0,6%. Thus milk quota for the 2007/08 quota year was not exhausted.

Reasonable situation on the world market led to an increase in milk procurement prices, which in December 2007 mounted to PLN 132,15 per 100 litres, i.e. were 34,4% up on December 2006. Such high level of raw material prices was unfavourable for the milk processors. In the first quarter of

2008 milk prices declined by 12% below ca PLN 117 per 100 litres in march. Downward tendencies in milk prices are expected to remain by the end of the third quarter of 2008.

In 2008 milk production is forecast to increase to about 12 billion litres. A slight increase is expected in the case of milk supply to the dairy industry.

In the entire EU milk supply to the dairy industry in 2007 reminded unchanged from the previous year.

The process of capital concentration in the dairy industry in 2007 accelerated. The number of companies declined from ca 267 reported in 2006 to 256 in 2007, including 232 companies dealing with milk processing. The reduction of the number of companies was conducted on the way of joining small companies or their take over by large private enterprises. In 2007 economic situation and financial standing of the dairy industry considerably improved.

An increase was reported in the production of butter and cheese, mainly processed cheese, whey and milk drinks.

According to the balance sheet data per capita consumption of milk and dairy products in 2007 declined by 2% to 173 litres. The consumption of butter in households declined by 3,2% (from 4,3 to 4,2 kg per capita). A further decline to 4,1 kg is expected in 2008. Similar trends were reported also in the case of other fats with exception of oils.

The value of dairy exports in 2007 totalled 23,2% up on 2006 at EUR 1138 million. The exports of cheese and curd increased to 130 thousand tons, including 110 thousand tons of hard cheese. Despite high prices on the world market the export of milk powder totalled 96,3 thousand tons, which was 12% down on 2006. On the other hand powdered whey export increased to 126 thousand tons. The export of liquid milk and cream declined by 32%. Butter export totalled approx. 32 thousand tons which accounted for about 20% domestic production. At the same time there was an increase in import of dairy products, mainly from the EU and Russia. The import concerned mostly hard cheese, yoghurts, liquid milk, cream and casein from Belarus and Ukraine.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek ryb (9) • kwiecień 2008,
2. Rynek ziemniaka (33) • maj 2008,
3. Rynek drobiu i jaj (33) • maj 2008,
4. Rynek cukru (33) • maj 2008,
5. Rynek mięsa (34) • czerwiec 2008,
6. Rynek zbóż (34) • czerwiec 2008,
7. Rynek rzepaku (33) • czerwiec 2008,
8. Rynek owoców i warzyw (32) • czerwiec 2008,
9. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (34) • wrzesień 2008,
10. Rynek pasz (24) • wrzesień 2008,
11. Rynek mleka (35) • październik 2008,
12. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (28) • grudzień 2008,
13. Rynek ziemi rolniczej (11) • grudzień 2008,
14. Popyt na żywność (9) • grudzień 2008.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2008 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks-22) 50-54-685, faks: 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl   <http://www.ierigz.waw.pl>
